

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί του σχεδίου Νόμου «περί τρόπου διεξαγωγής των κατά τὸ ἄρθρον 44 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος προκηρυσσόμενων δημοψηφισμάτων ἐπὶ κρίσιμων ἐθνικῶν θεμάτων».

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἁρθροῦ 44 τοῦ Συντάγματος εἰσῆχθη εἰς τὸν δημόσιον βίον τῆς Χώρας μας ὁ θεσμὸς τῆς προκηρῦξεως διεξαγωγῆς δημοψηφισματος ἐπὶ κρίσιμων ἐθνικῶν θεμάτων. Ἴνα καταστῇ δυνατὴ συντρεχούσης τοιαύτης περιπτώσεως ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Συνταγματικῆς ταύτης διατάξεως, προήλθομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Κατὰ τὴν κατάρτισιν τούτου ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Δ/τος 650/1974 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς Ἑκλογικῆς Νομοθεσίας», τὸ Π. Δ/γμα ὑπ' ἀριθ. 805/1974 «περὶ ρυθμίσεως λεπτομερειῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ δημοψηφισματος τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1974» καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων κατὰ τὰς ἐκτελεστικὰς ἐκλογὰς καὶ τὸ δημοψήφισμα τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1974 κτηθεῖσα ἐμπειρία, εἰς τρόπον ὥστε νὰ βελτιωθῶσιν ἐνταῦθα τῶν διατάξεων. τὸ μὲν διὰ τὴν ἀνετον ἐνάσκησιν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου των, τὸ δὲ διὰ τὴν ἀνετωτέραν καὶ εὐρυθυτότεραν κίνησιν καὶ λειτουργίαν τῶν διαδικασιῶν ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τοῦ δημοψηφισματος.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ σχεδίου Νόμου, διὰ τὰ καθ' ἑκάστον ὑπ' αὐτῶν ρυθμιζόμενα θέματα, γίνεται παραπομπὴ εἰς τὰς ἀντιστοίχους διατάξεις τῆς ἰσχύουσῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας. τῆς κωδικοποιηθείσης διὰ τοῦ Π. Δ/τος 650/1974, μὲ τινὰς, ἐνίοτε, βελτιώσεις ἢ προσαρμογὰς. Εἰδικώτερον σημειούμεν τὰς ἀκολουθοῦσας βασικὰς διατάξεις:

1. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 1, ὀρίζεται ὁ χρόνος δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ προκηρῦσσοντος τὸ Δημοψήφισμα Π. Δ/τος πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς διενεργείας τοῦ Δημοψηφισματος, καὶ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα πρέπει δι' αὐτοῦ νὰ ρυθμίζωνται. Ἦτοι ἐν τῷ Π. Δ/τι δεῖν νὰ διατυποῦνται συγχρόνως τὸ τιθέμενον ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Λαοῦ Ἐθνικὸν θέμα καὶ ἡ δηλωτικὴ τῆς βουλήσεως τῶν ψηφοφόρων καταφατικὴ ἢ ἀρνητικὴ ἐπ' αὐτοῦ ἀπάντησις καὶ νὰ ὀρίζεται ἡ ἡμέρα τῆς καθ' ὅλον τὸ Κράτος συγχρόνου ψηφοφορίας ὡς καὶ αἱ ὠραι ἐνάρξεως καὶ λήξεως αὐτῆς.

2. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 4 παρέχεται ἡ δυνατότης, ὅπως ἀπὸ τὸ δικαίωμα ψήφου τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν ἐν αὐτῷ ὀριζομένων ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἐφ' ὅσον ὑπηρετοῦν εἰς ἕτερον δῆμον ἢ κοινότητα, δι' εἰδικῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν ἰσχύοντα καὶ θεσπίζεται ἐξουσιοδοτικὴ διάταξις ἐπιτρέπουσα τὴν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθροῦ τούτου καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ ἑτέρων Ὄργανισμῶν ἢ Ἐπιχειρήσεων. Οὕτω δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη μετακινήσεως τοῦ προσωπικῶν τῶν Ἐπιχειρήσεων τούτων καὶ τῶν Νοσοκομείων, διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαιώματος ψήφου των εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας εἰς τοὺς ἐκλογικούς καταλόγους τῶν ὁποίων εἶναι ἐγγεγραμμένοι.

3. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 5 παρ. 4: α) Καταργοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν παρ. 8 καὶ 9 τοῦ ἁρθροῦ 61 τοῦ Π.Δ. 650/1974 προβλεπόμενα κωλύματα διορισμοῦ ὡς ἀντιπροσώπων δικαστικῆς ἀρχῆς τῶν δικαστικῶν λειτουργῶν, δικηγόρων καὶ συμβολαιογράφων εἰς τὰς περιφερείας ἐξ ὧν οὗτοι ἢ αἱ σύζυγοι αὐτῶν κατάγονται καὶ β) παρέχεται εἰς τοὺς ἐφόρους ἀντιπροσώπων τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἢ ἀρμοδιότης διορισμοῦ ἀντιπροσώπων δικαστικῆς ἀρχῆς ἐκ τῶν ἐν ἁρθρῷ 61 παρ. 3 ἀναφερομένων προσώπων, ὑπηρετούντων καὶ εὐρισκομένων ἐν τῇ περιφερείᾳ των, ὡς καὶ χρησιμοποίησεως ἀντιπροσώπων ἢ ἀναπληρωτῶν αὐτῶν ἐξ ἄλλων ἐκλογικῶν περιφερειῶν πρὸς κάλυψιν τῶν παρεμμένων ἀνευ ἀντιπροσώπων ἐκλογικῶν τμημάτων.

4. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 8 παρέχεται ἡ δυνατότης εἰς τὰ κατὰ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς ἀνεγκρινομένα κείμενα, ὅπως διαρρίθουν ἕνα ἀντιπροσώπων των, διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐνάσκησιν τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας παρεχομένων εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν κομμάτων δικαιωμάτων.

5. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 9 ρυθμίζονται τὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ψηφοδέλτιων καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν. Ἀντὶ τῶν κατὰ τὸ Δημοψήφισμα τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1974 χρησιμοπονηθέντων δύο ψηφοδελτίων, ἐπισημάνθη ἐν ψηφοδέλτιον, περιέχον ἀμφοτέρως τὰς ἀπαντήσεις ἐπὶ τοῦ τιθεμένου κρίσιμου ἐθνικοῦ θέματος, χωριζόμενας δι' ὀριζοντίου γραμμῆς, καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῆς προτιμήσεως τῶν ψηφοφόρων διὰ σταυροῦ προτιμήσεως.

6. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 12 ἀπλουστεύεται ἡ διαδικασία ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ψήφου καταργουμένης τῆς σφραγίσσεως καὶ διατήσεως τῶν ταυτοτήτων.

7. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 20, ρυθμίζονται τὰ τῆς ἀσκήσεως ἐνστάσεων κατὰ τοῦ κύρους τοῦ Δημοψηφισματος καὶ τῆς διαδικασίας ἐκδικάσεως των ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 100 τοῦ Συντάγματος. Ἀνωτάτου Εἰδικοῦ Δικαστηρίου.

8. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 22 θεσπίζεται ἐξουσιοδοτικὴ διάταξις, ἐπιτρέπουσα τὴν διὰ Π. Δ/τος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ρύθμισιν πάσης τυχόν ἀναγκασίας πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νόμου λεπτομερείας. Ἀντίστοιχος διάταξις ἰσχύει ἐν τῇ διεποσῇ τὴν διενεργεῖαν τῶν Βουλευτικῶν Ἑκλογῶν Νομοθεσία (ἄρθρον 144 Π. Δ/τος 650/1974) καὶ

9. Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 23 ὀρίζεται ἡ ἰσχύς τῶν ἐκάστοτε διατάξεων τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας, ἐν περιπτώσει μερικῆς ἢ ὀλικῆς τροποποιήσεως, συμπληρώσεως ἢ ἀντικαταστάσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς Ἑκλογικῆς Νομοθεσίας τῆς κωδικοποιηθείσης διὰ τοῦ Π. Δ/τος 650/1974, ἵνα οὕτως ἀποφεύγεται ἡ προσαρμογὴ ἐκάστοτε τῶν παραπεμπουσῶν εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ ὡς ἄνω Π. Δ/τος διατάξεων τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1976

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ

Περὶ τρόπου διεξαγωγῆς τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα προκηρυσσομένων δημοψηφισμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Προκήρυξις — Τρόπος διεξαγωγῆς δημοψηφισματος.

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ διεξαγωγὴ δημοψηφισματος ἐπὶ κρίσιμου ἐθνικοῦ θέματος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 44 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, προκηρῦσσεται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, δημοσιευομένου διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εἰκοσι τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ἡμέρας διενεργείας τῆς ψηφοφορίας.

2. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος ὀρίζεται ἡ ἡμέρα τῆς καθ' ὅλον τὸ Κράτος συγχρόνου ψηφοφορίας, ἧτις πρέπει νὰ εἶναι Κυριακὴ. Ἡ ψηφοφορία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς ἀνατολῆς καὶ λήγει κατὰ τὴν ὥραν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Αἱ ὠραι αὗται μνημονεύονται ἐν τῷ Διατάγματι τούτῳ.

3. Διὰ τοῦ προκηρῦσσοντος τὸ δημοψήφισμα Προεδρικοῦ Διατάγματος διατυποῦται τὸ τιθέμενον ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Λαοῦ ἐθνικὸν θέμα καὶ καθορίζεται σαφῶς ὁ τρόπος ἐκφράσεως τῆς καταφατικῆς ἢ ἀρνητικῆς ἀπάντησεως τοῦ ψηφίζοντος πολίτου ἐπὶ τοῦ τεθέντος ἐρωτήματος. Ἡ ἀπάντησις ἐκφράζεται διὰ τῶν λέξεων ΝΑΙ ἢ ΟΧΙ, εἴτε κατ' ἄλλον, διὰ τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος, καθοριζόμενον τρόπον.